Koszty

Rumunia

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje dotyczące kosztów sądowych w Rumunii.

Prawo rodzinne – rozwód
Prawo rodzinne – prawo do opieki nad dziećmi
Prawo rodzinne – alimenty
Prawo handlowe – umowy
Prawo handlowe – odpowiedzialność

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Prawnicy

Informacje ogólne

Opłaty pobierane przez prawników **są zróżnicowane** i uzależnione od stopnia trudności, zakresu oraz czasu trwania określonej sprawy. **Wysokość wynagrodzenia** może być ustalana dowolnie w drodze umowy między prawnikiem a klientem, jednak nie powinna wykraczać poza wartości graniczne określone w ustawie i w przepisach regulujących zawód prawnika.

Wysokość należnego wynagrodzenia może być ustalana na podstawie:

stawki godzinowej naliczanej w zależności od liczby przepracowanych godzin;

ustalonej kwoty;

kwoty uzależnionej od pozytywnego rozstrzygnięcia sprawy: oprócz ustalonej kwoty prawnik może, w przypadku pomyślnego zakończenia postępowania, również zażądać wypłaty kwoty dodatkowej, stałej bądź też zmiennej (wyliczanie wynagrodzenia prawnika wyłącznie w oparciu o wynik postępowania sądowego jest jednak surowo zabronione);

zarówno stawki godzinowej, jak i ustalonej kwoty, niezależnie od uzyskanego wyniku.

Przedstawienie szacunkowej kwoty wynagrodzenia jest prawie niemożliwe, ponieważ informacje te można uzyskać dopiero po przedstawieniu sprawy prawnikowi, który uwzględniając wszystkie aspekty sprawy, a przede wszystkim przewidywany nakład pracy, wartość przedmiotu sporu, a także charakter strony postępowania, ocenia wysokość przysługującego mu wynagrodzenia.

Komornicy (egzekutorzy sądowi)

Informacje ogólne

Wysokość opłat zależy od rodzaju czynności związanych z przeprowadzeniem egzekucji na mocy orzeczenia sądu lub nakazu egzekucyjnego zgodnie z prawem. Wykaz opłat został ustanowiony przez **Ministra Sprawiedliwości** we współpracy z Krajową Unią Komorników Sądowych.Komornik sądowy opłacany jest przez stronę, którą wystąpiła o przeprowadzenie określonej procedury. Na ogół komornicy sądowi pobierają opłaty za każdą pojedynczą czynność egzekucyjną.

W przypadku egzekucji roszczeń pieniężnych maksymalne opłaty są następujące:

W przypadku roszczeń **nieprzekraczających 50 000 RON włącznie**	Maksymalna opłata wynosi 10% wartości roszczenia (np. gdy wartość roszczenia wynosi 40 000 RON, opłata nie może przekroczyć 400 RON, czyli 100 EUR).
W przypadku roszczeń o wartości **pomiędzy 50 000 a 80 000 RON włącznie**	Maksymalna opłata równa się stałej kwocie 5 000 RON powiększonej o 3% kwoty, o którą dana suma przekracza 50 000 RON.
W przypadku roszczeń o wartości **pomiędzy 80 000 a 100 000 RON włącznie**	Maksymalna opłata równa się stałej kwocie 5 900 RON powiększonej o 2% kwoty, o którą dana suma przekracza 80 000 RON.
W przypadku roszczeń o wartości **przekraczającej 100 000**	Maksymalna opłata równa się stałej kwocie 6 300 RON powiększonej o 1% kwoty, o którą dana suma przekracza 100 000 RON.

Szczegółowe informacje na temat minimalnych i maksymalnych opłat stosownie do rodzaju czynności egzekucyjnej

Opłaty należne przed wydaniem orzeczenia (przed wniesieniem roszczenia)

Powiadomienie i przekazanie dokumentów procesowych	Między 20 RON (5 EUR) a 400 RON (100 EUR)
Stwierdzenie stanu faktycznego i sporządzenie inwentarza majątku (art. 239 kodeksu postępowania cywilnego)	Między 100 RON (25 EUR) a 2 200 RON (550 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą fizyczną lub 5 200 RON (1300 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą prawną
Protokół stwierdzający wysokość rzeczywistej oferty	Między 50 RON (12,5 EUR) a 350 RON (87,5 EUR).
Zajęcie mienia	10% faktycznej wartości
Ubezpieczenie sekwestru	Między 100 RON (25 EUR) a 1 200 RON (300 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą fizyczną lub 2 200 RON (550 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą prawną
Konsultacja prawna związana ze sporządzeniem dokumentów egzekucyjnych	między 20 RON (5 EUR) a 200 RON (50 EUR)

Opłaty należne podczas postępowania

Obwieszczenie	60 RON (15 EUR) to minimalna opłata w przypadku roszczenia o wartości nieprzekraczającej 1 000 RON (250 EUR) 60 RON plus 2% kwoty, o którą dana suma przekracza 1 000 RON, w przypadku roszczeń przekraczających 1 000 RON	W przypadku kwot do 50 000 RON (12 500 EUR) opłata może wynosić do 10% wartości roszczenia; w przypadku kwot pomiędzy 50 001 RON a 80 000 (20 000 EUR) opłata wynosi 3% wartości roszczenia; w przypadku kwot pomiędzy 80 001 RON a 100 000 RON (25 000 EUR) opłata wynosi 2% wartości roszczenia; oraz

		w przypadku kwot przekraczających 100 000 RON opłata wynosi 1% wartości roszczenia.
Sprzeciw wobec braku zapłaty weksli, skryptów dłużnych lub czeków	Minimalna opłata wynosi 150 RON (37,5 EUR).	Maksymalna opłata wynosi 400 RON (100 EUR).
Zajęcie sądowe	Minimalna opłata wynosi 100 RON (25 EUR.	Maksymalna opłata wynosi 1 200 RON (300 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą fizyczną lub 2 200 RON (550 EUR) w przypadku dłużnika będącego osobą prawną.

Opłaty należne po zakończeniu postępowania (po wydaniu przez sąd orzeczenia)

Przyznanie opieki nad małoletnim lub wyznaczenie mu miejsca zamieszkania	Pomiędzy 50 RON (w przybliżeniu 12,5 EUR) a 1 000 RON (250 EUR).
Kontakty z dzieckiem/odwiedziny dziecka (osoby małoletniej)	Pomiędzy 50 RON (w przybliżeniu 12,5 EUR) a 500 RON (125 EUR).

W przypadku odzyskiwania długów

Ściąganie wierzytelności/dochodzenie roszczeń poprzez egzekucję na **ruchomościach**	**Opłaty minimalne** 60 RON (15 EUR) w przypadku roszczeń o wartości nieprzekraczającej 1 000 RON (250 EUR) 60 RON plus 2% kwoty, o którą dana suma przekracza 1 000 RON, w przypadku roszczeń przekraczających 1 000 RON	**Opłaty maksymalne** W przypadku kwot do 50 000 RON (12 500 EUR) opłata wynosi do 10%; w przypadku kwot pomiędzy 50 001 RON a 80 000 (20 000 EUR) opłata wynosi 3%; w przypadku kwot pomiędzy 80 001 RON a 100 000 RON (25 000 EUR) opłata wynosi 2%; oraz w przypadku kwot przekraczających 100 000 RON opłata wynosi 1%.
Ściąganie wierzytelności/dochodzenie roszczeń poprzez egzekucję na **nieruchomościach**	**Opłaty minimalne** 150 RON (37,5 EUR) w przypadku roszczeń o wartości nieprzekraczającej 1 000 RON (250 EUR) 150 RON (37,5 EUR) plus 2% kwoty, o którą dana suma przekracza 1 000 RON, w przypadku roszczeń przekraczających 1 000 RON	**Opłaty maksymalne** W przypadku kwot nieprzekraczających 50 000 RON (12 500 EUR) opłata wynosi do 10%; w przypadku kwot pomiędzy 50 001 RON a 80 000 (20 000 EUR) opłata wynosi 3%; w przypadku kwot pomiędzy 80 001 RON a 100 000 RON (25 000 EUR) opłata wynosi 2%; oraz w przypadku kwot przekraczających 100 000 RON opłata wynosi 1%.

Sądowi eksperci techniczni

Opłaty pobierane przez sądowych ekspertów technicznych są zróżnicowane.

Opłatą za sądową ocenę techniczną ustalana jest przez organ, który zarządził ocenę, przy uwzględnieniu złożoności oceny, nakładu pracy oraz stopnia specjalizacji lub stopnia naukowego sądowego eksperta technicznego.

sądowa ocena techniczna przeprowadzana jest na zarządzenie sądu, organów prowadzących postępowanie karne lub innych organów mających za zadanie ustalenie faktów lub okoliczności sprawy, poprzez wyznaczenie sądowych ekspertów technicznych działających na podstawie zezwolenia wydanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości;

zainteresowana strona ma prawo wystąpić o przeprowadzenie oceny przez wyznaczonego sądowego eksperta technicznego wraz z sądowym ekspertem technicznym lub specjalistą doradzającym w danej stronie, wyznaczonym i opłacanym przez tą stronę oraz zatwierdzonym przez organ sądowy, który zarządził ocenę. Wynagrodzenie wyznaczonego sądowego eksperta technicznego uzgadniane jest przez daną stronę i eksperta w zawieranej między nimi umowie oraz wypłacane jest przez stronę, która wyznaczyła eksperta.

Koszty stałe

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe związane ze wszczęciem postępowania sądowego: opłaty sądowe oraz opłaty skarbowe

W przypadku roszczeń rozpatrywanych na drodze sądowej, które podlegają opłatom sądowym, należy nabyć znak opłaty sądowej.

Opłaty sądowe

Opłaty sądowe mogą wynosić od około 0,5 EUR do ponad 1 500 EUR.

W przypadku **roszczeń, których wartość pieniężną można ustalić** (np. w sprawach alimentacyjnych, handlowych) wysokość opłat sądowych jest zróżnicowana w zależności od wartości roszczenia:

Wartość roszczenia	**Wysokość opłaty sądowej**
Poniżej 39 RON	2 RON
39,01 RON – 388,00 RON	2 RON plus 10% z kwoty, o jaką wartość roszczenia przekracza pułap 39 RON
388,01 RON – 3 879,00 RON	37 RON 37 plus 8% z kwoty, o jaką wartość roszczenia przekracza pułap 388 RON
3 879,01 RON – 19 395,00 RON	316 RON plus 6% z kwoty, o jak wartość roszczenia przekracza pułap 3 879 RON
19 395,01 RON – 38 790,00 RON	1 247 RON plus 4% z kwoty, o jaką wartość roszczenia przekracza pułap 19 395 RON
38 790,01 RON – 193 948,00 RON	2 023 RON plus 2% z kwoty, o jaką wartość roszczenia przekracza pułap 38 790 RON
Powyżej 193 948,00 RON	

	5 126 RON plus 1% z kwoty, o jaką wartość roszczenia przekracza pułap 193 948 RON

W przypadku roszczeń z zakresu **prawa rodzinnego** opłaty sądowe wynoszą:

W przypadku rozwodu spowodowanego rozkładem pożycia małżeńskiego lub rozwodu orzekanego za obopólną zgodą małżonków (art. 38 ust. 1 i ust. 2 rumuńskiego kodeksu rodzinnego)	39 RON (10 EUR)
W przypadku rozwodu spowodowanego niezdolnością jednego z małżonków do wywiązywania się ze swoich obowiązków na rzecz rodziny, o ile niezdolność ta wynika z poważnej choroby (art. 38 ust. 3 rumuńskiego kodeksu rodzinnego) oraz rozwodu spowodowanego niskimi dochodami jednego z partnerów (poniżej minimalnej krajowej płacy brutto) lub zupełnym brakiem dochodu	8 RON (2 EUR)
W przypadku przyznania opieki nad dziećmi, ustalenia miejsca zamieszkania małoletniego dziecka, uznania dziecka w celu nadania mu nazwiska rodzica	6 RON (2,5 EUR)

Opłata skarbowa (w przybliżeniu 1 EUR) – od 1,5 RON do 5 RON
Postanowienia sądowe – koszt postanowienia (w przybliżeniu 1 EUR)
Orzeczenia sądowe, wezwania sądowe oraz powiadomienia są przekazywane **bezpłatnie** stronom postępowania, świadkom, biegłym, a także wszelkim innym osobom lub instytucjom biorącym udział w postępowaniu.
Konsultacja lub sporządzanie kopii dokumentów znajdujących się w aktach sądowych oraz zaświadczeń wystawianych przez biuro sekretarza sądu podlegają opłacie (maksymalnie do 4 RON).
Koszty uzyskania uwierzytelnionej kopii treści orzeczenia (poniżej 1 EUR)

Złożenie w sądzie wniosku o dostarczenie kopii ostatecznego i prawomocnego orzeczenia sądowego	Opłata sądowa w wysokości 2 RON

Inne rodzaje postępowań: koszty stałe
Opłaty pobierane przez tłumaczy
1. Wynagrodzenie tłumaczy
Wynagrodzenie jest określane w postanowieniu sądowym, wydawanym przez sąd wyznaczający tłumacza. Minimalna stawka wynosząca 20 RON jest zwiększana:
o 50% w przypadku tłumaczeń z języka orientalnego lub na język orientalny (japoński, chiński) lub też w przypadku tłumaczeń z języka rzadko występującego lub na taki język; a także w przypadku tłumaczeń w trybie pilnym (w czasie 24-48 godzin);
o 100% w przypadku tłumaczeń symultanicznych lub usług świadczonych w soboty i niedziele, podczas świąt państwowych lub w inne dni wolne od pracy, lub w godzinach nocnych między 22.00 a 6.00.
Określone wysokości stawek są następujące:

W przypadku posiadających uprawnienia tłumaczy ustnych	23,15 RON (w przybliżeniu 6 EUR) za godzinę lub w stosownych przypadkach za mniej niż godzinę (w częściach ułamkowych godziny)
W przypadku tłumaczy pisemnych	33,56 RON (w przybliżeniu 8 EUR) za stronę

Do powyższych kwot należy w przypadkach wymaganych prawem dodać podatek VAT.
2. Wynagrodzenie komorników (egzekutorów sądowych)
Wysokość wynagrodzenia zależy od nakładu pracy niezbędnego do przeprowadzenia egzekucji orzeczenia sądu lub nakazu egzekucji z mocy prawa. Jednak to Ministerstwo Sprawiedliwości przy współpracy z Krajowym Związkiem Egzekutorów Sądowych ustaliło skalę opłat. Więcej informacji znajduje się w przedstawionym powyżej rozdziale na temat wynagrodzenia komorników.
Środki odwoławcze
Koszty procesu odbywającego się w pierwszej instancji mają podobny charakter do kosztów należnych w przypadku postępowania odwoławczego, które jednak wynoszą do 50% wysokości kosztów poniesionych podczas procesu.
Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe
1. Opłaty sądowe
Opłaty te **uiszcza się z góry,** przed otrzymaniem, sporządzeniem lub wydaniem stosownych dokumentów lub przed wyświadczeniem żądanej usługi. W praktyce oznacza to, że wnioskodawca w chwili wniesienia roszczenia uiszcza opłatę sądową w wysokości, którą oszacował jako właściwą. Sąd podczas pierwszej rozprawy ustala należną opłatę sądową i nakazuje stronie pokrycie ewentualnie brakującej kwoty.
2. Wynagrodzenie egzekutorów sądowych
Strona, na której żądanie przeprowadzono egzekucję musi z góry pokryć koszty z nią związane. Zapłacenie z góry wynagrodzenia egzekutorów sądowych nie może być jednakże warunkiem przeprowadzenia egzekucji orzeczeń sądowych.
3. Wynagrodzenie tłumaczy
Strona, która złożyła wniosek o świadczenie usług tłumaczeniowych, musi przed upływem 5 dni od daty ustalenia wysokości wynagrodzenia wnieść opłatę ustaloną przez sąd, pokryć koszty podróży służbowej lub wynagrodzenie tłumacza.
4. Wynagrodzenie biegłych
Kwota ustalona jako opłata tymczasowa oraz, w odpowiednich przypadkach, zaliczka na poczet kosztów podróży, powinny zostać zapłacone w terminie pięciu dni od wyznaczenia sądowego eksperta technicznego przez stronę, która wystąpiła o ocenę, na specjalny rachunek otwarty w tym celu przez lokalny urząd ds. ocen technicznych ocen sądowych i księgowych. Sąd może również zdecydować, że koszty te poniosą obie strony.
Opłata za sądową ocenę techniczną ustalana jest przez organ, który zarządził ocenę, przy uwzględnieniu złożoności oceny, nakładu pracy oraz stopnia specjalizacji lub stopnia naukowego sądowego eksperta lub specjalisty.
Koszty stałe w postępowaniu karnym
Koszty stałe stron w postępowaniu karnym
Nie ma kosztów stałych stron odnoszących się do postępowania karnego.
Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym
Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Nie ma kosztów stałych stron odnoszących się do postępowania konstytucyjnego.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy prawni

Prawa i obowiązki stron

Zastępcy prawni w Rumunii **nie mają bezpośredniego obowiązku** udzielenia stronom informacji wstępnych na temat ich praw i obowiązków, szans powodzenia sprawy i kosztów związanych z postępowaniem. Na mocy statutu zawodowego prawników, prawnik ma jednakże **obowiązek** udzielenia klientowi rady w sposób natychmiastowy, uczciwy, prawidłowy i z należytą starannością.

Regulacje prawne dotyczące kosztów

Gdzie zdobyć informacje na temat regulacji prawnych dotyczących kosztów w Rumunii?

Informacje na temat różnych źródeł kosztów nie są łatwo dostępne, gdyż nie są one publikowane na stronach internetowych instytucji publicznych ani omawiane w broszurach. Informacje można uzyskać bezpośrednio od osób pracujących w tej dziedzinie lub znaleźć je w następujących przepisach dotyczących kosztów sądowych:

Opłaty sądowe i opłata skarbowa są regulowane ustawą nr 146/1997 w sprawie opłat sądowych oraz rozporządzeniem rządu nr 32/1995 w sprawie opłat skarbowych.

wysokość honorariów adwokackich regulowana jest ustawą nr 188/2000 w sprawie komorników sądowych oraz rozporządzeniem nr 2550/C z dnia 14 listopada 2006 r. zatwierdzającym opłaty minimalne i maksymalne za usługi świadczone przez komorników sądowych.

opłaty pobierane przez ekspertów technicznych są regulowane przepisami kodeksu postępowania cywilnego oraz rozporządzeniem rządu nr 2/2000 w sprawie organizacji działalności specjalistycznych biegłych sądowych i pozasądowych.

Opłaty pobierane przez tłumaczy są regulowane przepisami kodeksu postępowania cywilnego, ustawą nr 178 oraz zarządzeniem nr 772 z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie ustalenia opłat pobieranych przez uprawnionych tłumaczy ustnych i pisemnych.

W jakich językach można uzyskać informacje o źródłach kosztów w Rumunii?

Przepisy regulujące koszty są **dostępne wyłącznie w języku rumuńskim.**

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Ustawa nr 192/2006 w sprawie mediacji oraz organizacji zawodu mediatora reguluje kwestie związane z mediacją. Wspomniana ustawa przewiduje, że mediator ma prawo do otrzymania **wynagrodzenia ustalonego w drodze porozumienia stron**, a także do otrzymania zwrotu kosztów poniesionych w związku z mediacją.

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

Dane statystyczne dotyczące średniej długości trwania spraw można znaleźć w rocznym sprawozdaniu dotyczącym działalności sądownictwa w Rumunii, które jest dostępne w rumuńskiej wersji językowej na publicznych stronach internetowych Naczelnej Rady Sądownictwa i Prokuratury (zob. rozdział 3.4 zatytułowany Wskaźniki jakościowe działalności sądownictwa, s. 155-162).

Podatek od wartości dodanej

Opłaty sądowe, opłata skarbowa oraz opłaty pobierane przez prawników objęte umową w sprawie pomocy prawnej nie podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT.

W przypadkach wymaganych prawem naliczana jest stawka VAT od opłaty za tłumaczenie dokumentów.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Średni miesięczny dochód netto na członka rodziny	**Warunki przyznania**
Poniżej 500 RON (w przybliżeniu 125 EUR)	Średni dochód powinien utrzymywać się poniżej przewidzianego progu przez co najmniej 2 miesiące przed wszczęciem postępowania sądowego; w tym wypadku **państwo w całości pokrywa** koszty postępowania.
Poniżej 800 RON (w przybliżeniu 200 EUR)	Średni dochód powinien utrzymywać się poniżej przewidzianego progu przez co najmniej 2 miesiące przed wszczęciem postępowania sądowego; w tym wypadku **państwo pokrywa 50%** kosztów postępowania.

Pomoc prawna jest przyznawana również:

gdy koszty stałe lub ogólne szacunkowe koszty procesu mogą ograniczać konstytucyjne prawo obywatela do **rzeczywistego dostępu do wymiaru sprawiedliwości**; lub

gdy prawo obywatela do dostępu do wymiaru sprawiedliwości może być ograniczone ze względu na **różnice w kosztach utrzymania** występujące między państwem członkowskim zamieszkania a Rumunią;

niezależnie od dochodu osoby otrzymującej pomoc prawną, gdy szczególne przepisy prawa przewidują prawo do otrzymania pomocy prawnej lub darmowej pomocy prawnej na zasadzie **środka ochrony dla osoby otrzymującej pomoc** (jeśli osoba ta jest małoletnia, niepełnosprawna lub też znajduje się w innej, wyjątkowej sytuacji).

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych

Próg dochodów ma zastosowanie wyłącznie w sprawach cywilnych. Główne przepisy prawne regulujące tę kwestię w sprawach karnych znajdują się w art. 171 kodeksu postępowania karnego. **Oskarżeni** otrzymują pomoc prawną, gdy:

są osobami nieletnimi;

przebywali w zakładzie wychowawczym lub w wychowawczym zakładzie medycznym;

byli uprzednio aresztowani lub pozostawali pod nadzorem w związku z innymi sprawami karnymi;

przebywali w zakładzie opieki medycznej lub są w trakcie przymusowego leczenia;

organ prowadzący postępowanie przygotowawcze lub sąd uznają, że oskarżeni nie mają możliwości samodzielnej obrony;

przewidzianą ustawą karą za przestępstwo, którego dotyczą zarzuty, jest kara dożywotniego pozbawienia wolności lub kara pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej 5 lat.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do poszkodowanych

Próg dochodów nie ma zastosowania wobec poszkodowanych w zakresie spraw karnych. Stosowne przepisy prawne regulujące tę kwestię znajdują się w art. 173 kodeksu postępowania karnego.

Bezpłatne postępowania sądowe

Następujące roszczenia są zwolnione z mocy prawa z wszelkich kosztów sądowych:

wszelkie roszczenia mające związek z: 1) ochroną i wspieraniem praw dziecka (regulowane ustawą nr 272/2004 dotyczącą wspierania i ochrony praw dzieci), 2) opieką, 3) kuratelą, (4) pomocą oferowaną osobom poważnie chorym psychicznie (upośledzonym);

roszczenia mające związek z prawnymi i umownymi zobowiązaniami alimentacyjnymi oraz wszystkie roszczenia mające związek z przysposobieniem (regulowane ustawą nr 273/2004 w sprawie przysposobienia);
pozostałe roszczenia przewidziane w różnych ustawach.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

W sprawach cywilnych zasady dotyczące obciążenia kosztami lub zwrotu kosztów są regulowane postanowieniami art. 274-276 **kodeksu postępowania cywilnego**. Zasadniczo:
strona przegrywająca ma obowiązek (na żądanie) pokrycia kosztów sprawy sądowej;
sędzia nie może obniżyć opłaty sądowej ani żadnych wydatków poniesionych przez stronę wygrywającą;
pozwany, który podczas pierwszej rozprawy uznał roszczenie powoda, nie musi pokrywać opłat sądowych, chyba że został oficjalnie zawiadomiony przez komornika w drodze szczególnej, wyżej wspomnianej procedury poprzedzającej wydanie wyroku.
W sprawach karnych zasady zasądzania/zwrotu kosztów są regulowane postanowieniami art. 189-193 **kodeksu postępowania karnego**. Zasadniczo:
wydatki niezbędne do wykonania czynności procesowych, zarządzania dowodami, utrzymania dowodów rzeczowych, wynagrodzenia prawników, a także wszelkie pozostałe wydatki mające związek z procesami karnymi są pokrywane z pieniędzy przekazywanych przez państwo lub pokrywane przez strony;
w przypadku wyroku skazującego oskarżony musi pokryć koszty sądowe poniesione przez państwo, z wyjątkiem wynagrodzenia tłumaczy wyznaczonych przez organy sądowe – nie dotyczy to spraw, w których przyznano bezpłatną pomoc prawną;
w przypadku uniewinnienia lub umorzenia postępowania, koszty prawne poniesione przez państwo są pokrywane zgodnie z następującymi zasadami:
W przypadku uniewinnienia koszty ponosi: a) poszkodowany, w stopniu, w jakim zostały przez poszkodowanego spowodowane; b) strona, której roszczenia cywilne zostały w pełni odrzucone, w stopniu w jakim koszty zostały przez tę stronę spowodowane; c) oskarżony, gdy nawet po uniewinnieniu jest wciąż zobowiązany do wypłacenia odszkodowania.
W przypadku umorzenia postępowania koszty ponosi: a) oskarżony, jeśli orzeczono o braku odpowiedzialności karnej lub jeśli istnieje powód do odstąpienia od wymierzenia kary; b) obie strony w przypadku pojednania; c) poszkodowany w przypadku wycofania lub zbyt późnego wniesienia skargi do sądu.
W przypadku amnestii, przedawnienia lub wycofania skargi, a także w przypadku zaistnienia przyczyny uzasadniającej odstąpienie od wymierzenia kary, jeżeli oskarżony żąda kontynuacji postępowania karnego, koszty sądowe mogą być uiszczone przez poszkodowanego lub przez oskarżonego, w zależności od innych powiązanych przepisów prawa.
We wszystkich pozostałych przypadkach państwo pokrywa poniesione koszty sądowe.

Wynagrodzenie biegłych

Artykuł 274 Kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że strona przegrywająca zobowiązana jest, na wniosek, zapłacić koszty prawne, w tym koszty sądowych ekspertów technicznych poniesione przez stronę wygrywającą.

Powiązane dokumenty

Rumuńskie sprawozdanie w sprawie badania przejrzystości kosztów PDF (544 Kb) en

Ostatnia aktualizacja: 03/11/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 1 – prawo rodzinne – rozwód - Rumunia

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa rodzinnego – rozwodu, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie osobom występującym z wnioskiem rozwodowym informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:
Przypadek A – sytuacja krajowa: para zawiera związek małżeński. Następnie rozstają się i uzgadniają rozwód.
Przypadek B – sytuacja międzynarodowa: Dwoje obywateli tego samego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego A) zawiera związek małżeński. Zostaje on zawarty w państwie członkowskim A. Po ślubie małżeństwo przenosi się do innego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego B), w którym pracuje i zamieszkuje. Krótko po tym małżeństwo rozpada się i żona wraca do państwa członkowskiego A, podczas gdy mąż pozostaje w państwie członkowskim B. Para uzgadnia rozwód. Po powrocie do państwa członkowskiego A żona niezwłocznie składa wniosek rozwodowy do sądu państwa członkowskiego B.

UWAGA – 1. Odpowiedzi dotyczących wszystkich kazusów udzielono, przyjmując założenie, że pozew składany jest w sądach rumuńskich. 2. W celu lepszego zrozumienia koszty obliczono z zastosowaniem następującego hipotetycznego kursu waluty: 1 EUR = 4 RON (waluta rumuńska).

Koszty w Rumunii

Koszty w postępowaniu w pierwszej instancji, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygania sporów

Kazus	Sąd pierwszej instancji			Postępowanie odwoławcze
	Wstępne opłaty sądowe	**Opłaty za protokołowanie**	**Inne opłaty**	**Wstępne opłaty sądowe**
Kazus A	**39,3 RON (ok. 10 EUR)**, w tym 39 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa) Wyjątek – **8,3** RON **(ok. 2 EUR)**, w tym 8 RON (opłaty sądowe) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa), jeżeli dana strona nie posiada żadnych dochodów lub jej dochód jest niższy od minimalnego krajowego wynagrodzenia brutto.	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy) należy wnieść **opłaty za wykonanie kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.	**Legalizacja – poświadczenie w celu otrzymania uwierzytelnionego orzeczenia sądu** – **2,15** RON **(ok. 0,5 EUR)**, w tym 2 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) **Superlegalizacja – 1,15 RON (ok. 0,25 EUR) w tym** 1 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) – wyłącznie w przypadku, gdy jest to dla strony niezbędne.	W tym przypadku nie jest możliwe wniesienie odwołania od orzeczenia, jako że obie strony wyraziły zgodę na rozwód.
Kazus B	**39,3 RON (ok. 10 EUR)**, w tym 39 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych	**Legalizacja – poświadczenie w celu otrzymania uwierzytelnionego**	W tym przypadku nie jest możliwe wniesienie odwołania od orzeczenia, jako że obie strony wyraziły zgodę na rozwód.

	Wyjątek – **8,3** RON **(ok. 2 EUR)**, w tym 8 RON (opłaty sądowe) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa), jeżeli dana strona nie posiada żadnych dochodów lub jej dochód jest niższy od minimalnego krajowego wynagrodzenia brutto.	przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy) należy wnieść **opłaty za wykonanie kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.	**orzeczenia sądu** – **2,15** RON **(ok. 0,5 EUR)**, w tym 2 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) **Superlegalizacja – 1,15 RON (ok. 0,25 EUR) w tym** 1 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) – wyłącznie w przypadku, gdy jest to dla strony niezbędne.	

Kazus	Alternatywne metody rozstrzygania sporów	
	Czy istnieje taka możliwość w przypadku tego rodzaju spraw?	**Koszty**
Kazus A	Tak	Wysokość kosztów, uzgodnioną przez strony i mediatora, określa umowa o mediacji.
Kazus B	Tak	Wysokość kosztów, uzgodnioną przez strony i mediatora, określa umowa o mediacji.

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik		
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	**Średnie koszty**	**Czy zastępstwo jest obowiązkowe?**	**Koszty przed wydaniem orzeczenia**	**Koszty po wydaniu orzeczenia**
Kazus A	NIE	Koszty zmienne, w zależności od warunków umowy o świadczenie pomocy prawnej. Nie dotyczy niniejszego kazusu, bowiem zastępstwo nie jest obowiązkowe.	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu	Nie dotyczy niniejszego kazusu
Kazus B	NIE	Koszty zmienne, w zależności od warunków umowy o świadczenie pomocy prawnej. Nie dotyczy niniejszego kazusu, bowiem zastępstwo nie jest obowiązkowe.	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu	Nie dotyczy niniejszego kazusu

Kazus	Biegły	
	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	**Koszty**
Kazus A	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu
Kazus B	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	**Koszty**	**Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane?**	**Koszty**
Kazus A	Tak. Jednakże niniejszy kazus nie wymaga powoływania świadków.	Nie dotyczy niniejszego kazusu	Nie dotyczy niniejszego kazusu	Nie dotyczy niniejszego kazusu
Kazus B	Tak. Jednakże niniejszy kazus nie wymaga powoływania świadków.	Nie dotyczy niniejszego kazusu	Nie dotyczy niniejszego kazusu	Nie dotyczy niniejszego kazusu

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	Pomoc prawna		
	Kiedy i pod jakimi warunkami ma zastosowanie?	**Kiedy pomoc obejmuje całość kosztów?**	**Warunki?**
Kazus A	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1
Kazus B	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1

Kazus	Zwrot kosztów			
	Czy strona wygrywająca sprawę może otrzymać zwrot kosztów postępowania?	**Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich kosztów, to zasadniczo jaką ich część?**	**Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?**	**Czy istnieją sytuacje, w których koszty pomocy prawnej należy zwrócić organizacji jej udzielającej?**
Kazus A	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że obie strony wyrażają zgodę na rozwód (rozwód został uzgodniony przez obie strony).	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że obie strony wyrażają zgodę na rozwód (rozwód został uzgodniony przez obie strony).	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że obie strony wyrażają zgodę na rozwód (rozwód został uzgodniony przez obie strony).	NIE
Kazus B	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że obie strony wyrażają zgodę na rozwód (rozwód został uzgodniony przez obie strony).	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że obie strony wyrażają zgodę na rozwód (rozwód został uzgodniony przez obie strony).	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że obie strony wyrażają zgodę na rozwód (rozwód został uzgodniony przez obie strony).	NIE

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	**Szacunkowy koszt?**
Kazus A	Nie dotyczy niniejszego kazusu	Nie dotyczy niniejszego kazusu
Kazus B	W przypadku, gdy dokumenty przedłożone w sądzie (stanowiące część akt sprawy) zostały sporządzone w obcym języku.	Wysokość kosztów może być zróżnicowana w zależności od warunków umowy zawartej z tłumaczem lub, jeżeli tłumaczenie sporządza tłumacz przysięgły na żądanie sądu, należy wnieść opłatę w kwocie **33,56 RON (około 8 EUR) za stronę formatu A4.**

Kazus	Tłumaczenie ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	**Szacunkowy koszt?**	**Charakterystyka**	**Szacunkowy koszt?**
Kazus A	W przypadku, gdy strona, którą ma przesłuchać sąd jest niesłysząca lub niema, bądź niepiśmienna.	**23,15 RON za godzinę (ok. 6 EUR)**	-	-
Kazus B	Jeżeli co najmniej jedna ze stron nie włada językiem rumuńskim.	**23,15 RON za godzinę (ok. 6 EUR)**	Tak, ale są pokrywane przez państwo.	-

Ostatnia aktualizacja: 03/11/2020
Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 2 – prawo rodzinne – opieka nad dziećmi - Rumunia

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa rodzinnego – opieki nad dziećmi, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie powodom informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Dwie osoby przez wiele lat pozostawały ze sobą w nieformalnym związku. W momencie rozstania mieli trzyletnie dziecko. Orzeczeniem sądu opieka nad dzieckiem zostaje przyznana matce, ojciec uzyskuje prawo do osobistej styczności z dzieckiem. Matka wnosi pozew o ograniczenie prawa do osobistej styczności przyznanego ojcu.

Przypadek B – sytuacja transgraniczna, w której czytelnik występuje jako adwokat w państwie członkowskim A: Dwie osoby mieszkające w państwie członkowskim (państwie członkowskim B) przez wiele lat pozostawały ze sobą w nieformalnym związku. Mają wspólne dziecko, jednak niezwłocznie po jego urodzeniu rozstają się. Orzeczeniem sądu w państwie członkowskim B opieka nad dzieckiem zostaje przyznana matce, ojciec uzyskuje prawo do osobistej styczności z dzieckiem. Po uzyskaniu zgody sądu matka i dziecko przenoszą się na stałe do innego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego A), podczas gdy ojciec pozostaje w państwie członkowskim B. Kilka lat później matka wnosi pozew w państwie członkowskim A o ograniczenie prawa do osobistej styczności przysługującego ojcu.

Koszty w Rumunii

Koszty w postępowaniu w pierwszej instancji, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygania sporów

Kazus	Sąd pierwszej instancji			Postępowanie odwoławcze	
	Wstępne opłaty sądowe	**Opłaty za protokołowanie**	**Inne opłaty**	**Wstępne opłaty sądowe**	**Opłaty za protokołowanie**
Kazus A	**8,3 RON (ok 2 EUR)**, w tym 8 RON (opłata	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących	**1. Legalizacja – poświadczenie** w celu otrzymania uwierzytelnionego orzeczenia	**50% kwoty 8,3 RON (ok. 1 EUR)**	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących

	sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)	postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy), należy wnieść **opłaty za wykonanie kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.	sądu – 2,15 RON (ok. 0,5 EUR), w tym 2 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). 2. Nadanie orzeczeniu sądu klauzuli wykonalności – 4,15 RON (ok. 1 EUR), w tym 4 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). 3. Superlegalizacja – 1,15 RON (ok. 0,25 EUR), w tym 1 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) – wyłącznie w przypadku, gdy jest to dla strony niezbędne.		postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy) należy wnieść **opłaty za wykonanie kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.
Kazus B	**8,3 RON (ok. 2 EUR)**, w tym 8 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy). należy wnieść **opłaty za wykonanie kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.	1. Legalizacja – poświadczenie w celu otrzymania uwierzytelnionego orzeczenia sądu – 2,15 RON (ok. 0,5 EUR), w tym 2 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). 2. Nadanie orzeczeniu sądu klauzuli wykonalności – 4,15 RON (ok. 1 EUR), w tym 4 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) 3. Superlegalizacja – 1,15 RON (ok. 0,25 EUR) w tym 1 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) – wyłącznie w przypadku, gdy jest to dla strony niezbędne	**50% kwoty 8,3 RON (ok. 1 EUR)**	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy). należy wnieść **opłaty za wykonanie kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.

Kazus	Alternatywne metody rozstrzygania sporów	
	Czy istnieje taka możliwość w przypadku tego rodzaju spraw?	**Koszty**
Kazus A	Tak	Wysokość kosztów, uzgodnioną przez strony i mediatora, określa umowa o mediacji.
Kazus B	Tak	Wysokość kosztów, uzgodnioną przez strony i mediatora, określa umowa o mediacji.

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik		
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	**Średnie koszty**	**Czy zastępstwo jest obowiązkowe?**	**Koszty przed wydaniem orzeczenia**	**Koszty po wydaniu orzeczenia**
Kazus A	NIE	Koszty zmienne, w zależności od warunków umowy o świadczenie pomocy prawnej. Nie dotyczy niniejszego kazusu, bowiem zastępstwo nie jest obowiązkowe.	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że wykonaniu może podlegać wyłącznie postanowienie sądu (wydane po wydaniu wyroku), jeżeli strona przegrywająca (ojciec) nie wykonuje go dobrowolnie.	**Nadanie postanowieniu sądu klauzuli wykonalności – 10,3 RON (ok. 2,5 EUR)**, w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa) **Powiadomienie** – minimalna opłata 20 RON (ok. 5 EUR) oraz maksymalna opłata 400 RON (ok. 100 EUR) **Opłaty pobierane przez komornika – minimalna opłata** 50 RON **(ok. 12,5 EUR)** oraz **maksymalna opłata 500 RON (ok. 125 EUR)**
Kazus B	NIE	Koszty zmienne, w zależności od warunków umowy o	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że wykonaniu może podlegać wyłącznie postanowienie sądu	**Nadanie postanowieniu sądu klauzuli wykonalności – 10,3 RON (ok. 2,5 EUR)**, w tym 10

		świadczenie pomocy prawnej. Nie dotyczy niniejszego kazusu, bowiem Zastępstwo nie jest obowiązkowe.		(wydane po wydaniu wyroku), jeżeli strona przegrywająca (ojciec) nie wykonuje go dobrowolnie.	RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa) **Powiadomienie** – minimalna opłata 20 RON (ok. 5 EUR) oraz maksymalna opłata 400 RON (ok. 100 EUR) **Opłaty pobierane przez komornika – minimalna opłata** 50 RON **(ok. 12,5 EUR)** oraz **maksymalna opłata 500 RON (ok. 125 EUR)**

Kazus	Biegły	
	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	**Koszty**
Kazus A	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu
Kazus B	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	**Koszty**	**Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane?**	**Koszty**
Kazus A	Tak	Zwrot obejmuje koszty podróży oraz, jeżeli świadek o to wystąpi, istnieje możliwość uzyskania rekompensaty za czas spędzony w sądzie (w zależności od źródeł dochodów – np. umowy o pracę itp.)	Ewentualne żądanie przedstawienia dowodów posiadania ubezpieczenia	**8,3 RON (ok. 2 EUR)**, w tym 8 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)
Kazus B	Tak	Zwrot obejmuje koszty podróży oraz, jeżeli świadek o to wystąpi, istnieje możliwość uzyskania rekompensaty za czas spędzony w sądzie (w zależności od źródeł dochodów – np. umowy o pracę itp.)	Ewentualne żądanie przedstawienia dowodów posiadania ubezpieczenia	**8,3 RON (ok. 2 EUR)**, w tym 8 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	Pomoc prawna		
	Kiedy i pod jakimi warunkami ma zastosowanie?	**Kiedy następuje całkowite pokrycie kosztów pomocy prawnej?**	**Warunki?**
Kazus A	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1
Kazus B	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1

Kazus	Zwrot kosztów			
	Czy strona wygrywająca sprawę może otrzymać zwrot kosztów postępowania?	**Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich kosztów, to zasadniczo jaką ich część?**	**Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?**	**Czy istnieją sytuacje, w których koszty pomocy prawnej należy zwrócić organizacji jej udzielającej?**
Kazus A	Tak	Zasadniczo zwrot obejmuje 100% kosztów	Jeżeli stroną wygrywającą jest matka, w niniejszym kazusie zwrot całości poniesionych przez nią kosztów może zostać zasądzony od ojca.	NIE
Kazus B	Tak	Zasadniczo zwrot obejmuje 100% kosztów	Jeżeli stroną wygrywającą jest matka, w niniejszym kazusie zwrot całości	NIE

			poniesionych przez nią kosztów może zostać zasądzony od ojca.	

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne		Tłumaczenie ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?	
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	**Szacunkowy koszt?**	**Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?**	**Szacunkowy koszt?**	**Charakterystyka**	**Szacunkowy koszt?**
Kazus A	Nie dotyczy niniejszego kazusu	Nie dotyczy niniejszego kazusu	W przypadku, gdy strona, którą ma przesłuchać sąd jest niesłysząca lub niema, bądź niepiśmienna.	**23,15 RON za godzinę (ok. 6 EUR)**	-	-
Kazus B	1. W przypadku, gdy dokumenty przedłożone w sądzie (stanowiące część akt sprawy) zostały sporządzone w obcym języku. 2. Ponadto w przypadku, gdy strona kwestionuje dokładność tłumaczenia dokumentu na język rumuński, sąd może zlecić tłumaczenie tego dokumentu przez tłumacza przysięgłego.	Wysokość kosztów może być zróżnicowana w zależności od warunków umowy zawartej z tłumaczem lub, jeżeli tłumaczenie sporządza tłumacz przysięgły na żądanie sądu, należy wnieść opłatę w kwocie **33,56 RON (ok. 8 EUR) za stronę formatu A4.**	Jeżeli co najmniej jedna ze stron nie włada językiem rumuńskim. Państwo A = Rumunia	**23,15 RON za godzinę (ok. 6 EUR)**	Tak, ale pokrywa je państwo.	-

Ostatnia aktualizacja: 03/11/2020
Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 3 – prawo rodzinne – alimenty - Rumunia

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa rodzinnego – świadczeń alimentacyjnych, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie powodom informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Dwie osoby przez wiele lat pozostawały ze sobą w nieformalnym związku. W momencie rozstania mieli trzyletnie dziecko. Orzeczeniem sądu opieka nad dzieckiem została przyznana matce. Do rozstrzygnięcia pozostała jedynie kwota świadczeń alimentacyjnych, które ojciec powinien wypłacać matce na pokrycie kosztów utrzymania i edukacji dziecka. Matka wnosi pozew w tej sprawie.

Przypadek B – sytuacja transgraniczna, w której czytelnik występuje jako adwokat w państwie członkowskim A: Dwie osoby pozostają ze sobą w nieformalnym związku w państwie członkowskim (państwie członkowskim B). Mają trzyletnie dziecko. Rozstają się. Orzeczeniem sądu w państwie członkowskim B opieka nad dzieckiem zostaje przyznana matce. Za zgodą ojca dziecka, matka i dziecko przenoszą się na stałe do innego państwa członkowskiego (państwa członkowskiego A).

Nierozstrzygnięta pozostaje jedna kwestia. Dotyczy ona kwoty świadczeń alimentacyjnych, które ojciec powinien wypłacać matce na pokrycie kosztów utrzymania i edukacji dziecka. Matka wnosi pozew w tej sprawie w państwie członkowskim A.

Koszty w Rumunii

Koszty w postępowaniu w pierwszej instancji, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygania sporów

Kazus	Sąd pierwszej instancji			Postępowanie odwoławcze		
	Wstępne opłaty sądowe	**Opłaty za protokołowanie**	**Inne opłaty**	**Wstępne opłaty sądowe**	**Opłaty za protokołowanie**	**Inne opłaty**
Kazus A	Brak opłat sądowych	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy), należy wnieść **opłaty za wykonanie kserokopii**	**1. Legalizacja – poświadczenie w celu otrzymania uwierzytelnionego orzeczenia sądu – 2,15 RON (ok. 0,5 EUR),** w tym 2 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa).	Brak opłat sądowych	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy), należy wnieść **opłaty za wykonanie kserokopii**	-

		(wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz).	**2. Nadanie orzeczeniu sądu klauzuli wykonalności – 4,15 RON (ok. 1 EUR)**, w tym 4 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). **3. Superlegalizacja – 1,15 RON (ok. 0,25 EUR)**, w tym 1 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) – wyłącznie w przypadku, gdy jest to dla strony niezbędne.		**(wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.	
Kazus B	Brak opłat sądowych	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy), należy wnieść **opłaty za wykonanie kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.	**1. Legalizacja – poświadczenie w celu otrzymania uwierzytelnionego orzeczenia sądu – 2,15 RON (ok. 0,5 EUR),** w tym 2 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). **2. Nadanie orzeczeniu sądu klauzuli wykonalności – 4,15 RON (ok. 1 EUR)**, w tym 4 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) **3. Superlegalizacja – 1,15 RON (ok. 0,25 EUR)**, w tym 1 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) – wyłącznie w przypadku, gdy jest to dla strony niezbędne.	Brak opłat sądowych	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy) należy wnieść **opłaty za wykonanie kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.	-

Kazus	**Alternatywne metody rozstrzygania sporów**	
	Czy istnieje taka możliwość w przypadku tego rodzaju spraw?	**Koszty**
Kazus A	Tak	Wysokość kosztów, uzgodnioną przez strony i mediatora, określa umowa o mediacji.
Kazus B	Tak	Wysokość kosztów, uzgodnioną przez strony i mediatora, określa umowa o mediacji.

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	**Prawnik**		**Komornik**		
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	**Średnie koszty**	**Czy skorzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?**	**Koszty przed wydaniem orzeczenia**	**Koszty po wydaniu orzeczenia**
Kazus A	NIE	Koszty zmienne, w zależności od warunków umowy o świadczenie pomocy prawnej. Nie dotyczy niniejszego kazusu, bowiem zastępstwo nie jest obowiązkowe.	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że wykonaniu może podlegać wyłącznie postanowienie sądu (wydane po wydaniu wyroku), jeżeli strona przegrywająca (ojciec) nie wykonuje go dobrowolnie.	**Nadanie postanowieniu sądu klauzuli wykonalności – 10,3 RON (ok. 2,5 EUR)**, w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa) **Powiadomienie – minimalna opłata 20 RON (ok. 5 EUR) oraz maksymalna opłata 400 RON (ok. 100 EUR)** **Opłaty pobierane przez komornika** – **minimalna opłata** 50 RON **(ok. 12,5 EUR)** oraz **maksymalna opłata 500 RON (ok. 125 EUR)**

Kazus B	NIE	Koszty zmienne, w zależności od warunków umowy o świadczenie pomocy prawnej. Nie dotyczy niniejszego kazusu, bowiem zastępstwo nie jest obowiązkowe.	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że wykonaniu może podlegać wyłącznie postanowienie sądu (wydane po wydaniu wyroku), jeżeli strona przegrywająca (ojciec) nie wykonuje go dobrowolnie.	**Nadanie postanowieniu sądu klauzuli wykonalności – 10,3 RON (ok. 2,5 EUR)**, w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa) **Powiadomienie – minimalna opłata 20 RON (ok. 5 EUR) oraz maksymalna opłata 400 RON (ok. 100 EUR) Opłaty pobierane przez komornika** – **minimalna opłata** 50 RON **(ok. 12,5 EUR)** oraz **maksymalna opłata 500 RON (ok. 125 EUR)**

Kazus	Biegły	
	Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?	**Koszty**
Kazus A	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu
Kazus B	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	**Koszty**	**Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane?**	**Koszty**
Kazus A	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że nie będą przesłuchiwani żadni świadkowie	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że nie będą przesłuchiwani żadni świadkowie	Jeżeli strona wniesie o przyznanie środków zabezpieczenia (konfiskata na poczet zabezpieczenia, zajęcie)	**10,3 RON (ok. 2,5 EUR),** w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)
Kazus B	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że nie będą przesłuchiwani żadni świadkowie	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że nie będą przesłuchiwani żadni świadkowie	Jeżeli strona wniesie o przyznanie środków zabezpieczenia (konfiskata na poczet zabezpieczenia, zajęcie)	**10,3 RON (ok. 2,5 EUR),** w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	Pomoc prawna			Zwrot kosztów			
	Kiedy i pod jakimi warunkami ma zastosowanie?	**Kiedy następuje całkowite pokrycie kosztów pomocy prawnej?**	**Warunki?**	**Czy strona wygrywająca sprawę może otrzymać zwrot kosztów postępowania?**	**Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich kosztów, to zasadniczo jaką ich część?**	**Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?**	**Czy istnieją sytuacje, w któryc koszty pomocy prawnej należy zwrócić organizac jej udzielającej?**
Kazus A	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1	Tak	Zasadniczo zwrot obejmuje 100% kosztów	Jeżeli stroną wygrywającą jest matka, w niniejszym kazusie zwrot całości poniesionych przez nią kosztów może zostać zasądzony od ojca.	NIE
Kazus B	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1	Zob. załącznik 1	Tak	Zasadniczo zwrot obejmuje 100% kosztów	Jeżeli stroną wygrywającą jest matka, w niniejszym kazusie zwrot całości poniesionych przez nią kosztów	NIE

						może zostać zasądzony od ojca.	

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	Tłumaczenie pisemne		Tłumaczenie ustne		Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	**Szacunkowy koszt?**	**Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?**	**Szacunkowy koszt?**	**Charakterystyka**
Kazus A	Nie dotyczy niniejszego kazusu	Nie dotyczy niniejszego kazusu	W przypadku, gdy strona, którą ma przesłuchać sąd jest niesłysząca lub niema, bądź niepiśmienna.	**23,15 RON za godzinę (ok. 6 EUR)**	
Kazus B	1. W przypadku, gdy dokumenty przedłożone w sądzie (stanowiące część akt sprawy) zostały sporządzone w obcym języku. 2. Ponadto w przypadku, gdy strona kwestionuje dokładność tłumaczenia dokumentu na język rumuński, sąd może zlecić tłumaczenie tego dokumentu przez tłumacza przysięgłego.	Wysokość kosztów może być zróżnicowana w zależności od warunków umowy zawartej z tłumaczem lub, jeżeli tłumaczenie sporządza tłumacz przysięgły na żądanie sądu, **należy wnieść opłatę w kwocie 33,56 RON (ok. 8 EUR) za stronę formatu A4.**	Jeżeli co najmniej jedna ze stron nie włada językiem rumuńskim. Państwo A = Rumunia	**23,15 RON za godzinę (ok. 6 EUR)**	Tak, ale są pokrywane przez państwo

Ostatnia aktualizacja: 03/11/2020
Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 4 – prawo handlowe – umowy - Rumunia

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa handlowego – umów, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie sprzedawcom informacji o kosztach postępowania na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Przedsiębiorstwo dostarczyło towary o wartości 20 000 EUR. Sprzedawca nie otrzymał zapłaty, ponieważ nabywca uznał, że towary nie odpowiadają wcześniejszym uzgodnieniom.

Sprzedawca decyduje się pozwać nabywcę o zapłatę całej ceny.

Przypadek B – sytuacja międzynarodowa: Przedsiębiorstwo mające siedzibę w państwie członkowskim B dostarczyło towary o wartości 20 000 nabywcy w państwie członkowskim A. Umowa podlega prawu państwa członkowskiego B i jest sporządzona w języku tego państwa. Sprzedawca nie otrzymał zapłaty, ponieważ nabywca mający siedzibę w państwie członkowskim A uznał, że towary nie odpowiadają wcześniejszym uzgodnieniom. Sprzedawca decyduje się złożyć w państwie członkowskim A pozew, w którym domaga się zapłaty pełnej ceny przewidzianej w umowie z nabywcą.

Koszty w Rumunii

Koszty w postępowaniu w pierwszej instancji, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygania sporów

Kazus	Sąd pierwszej instancji			Postępowanie odwoławcze	
	Wstępne opłaty sądowe	**Opłaty za protokołowanie**	**Inne opłaty**	**Wstępne opłaty sądowe**	**Opłaty za protokołowanie**
Kazus A	**2 849,1998 RON (ok. 710 EUR),** w tym 2 844,1998 RON (opłata sądowa) oraz 5 RON (opłata skarbowa)	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy), **należy pokryć koszty wykonania kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.	**1. Legalizacja – poświadczenie w celu otrzymania uwierzytelnionego orzeczenia sądu – 2,15 RON (ok. 0,5 EUR)**, w tym 2 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). **2. Nadanie orzeczeniu sądu klauzuli wykonalności – 4,15 RON (ok. 1 EUR)**, w tym 4 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). **3. Superlegalizacja – 1,15 RON (ok. 0,25 EUR)**, w tym 1	**50% kwoty wstępnych opłat sądowych,** czyli **1 424,5999 RON (ok. 355 EUR)**	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy) należy wnieść opłaty za wykonanie kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz).

			RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) – wyłącznie w przypadku, gdy jest to dla strony niezbędne.		
Kazus B	**2 849,1998 RON (ok. 710 EUR),** w tym 2 844,1998 RON (opłata sądowa) oraz 5 RON (opłata skarbowa)	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy), należy wnieść opłaty za wykonanie kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz).	**1. Legalizacja – poświadczenie w celu otrzymania uwierzytelnionego orzeczenia sądu – 2,15 RON (ok. 0,5 EUR)**, w tym 2 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). **2. Nadanie orzeczeniu sądu klauzuli wykonalności – 4,15 RON (ok. 1 EUR)**, w tym 4 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) **3. Superlegalizacja – 1,15 RON (ok. 0,25 EUR)**, w tym 1 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) – wyłącznie w przypadku, gdy jest to dla strony niezbędne	**50% kwoty wstępnych opłat sądowych,** czyli **1 424,5999 RON (ok. 355 EUR)**	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy) należy wnieść opłaty za wykonanie kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz).

Kazus	**Alternatywne metody rozstrzygania sporów**	
	Czy istnieje taka możliwość w przypadku tego rodzaju spraw?	**Koszty**
Kazus A	Tak	Wysokość kosztów, uzgodnioną przez strony i mediatora, określa umowa o mediacji.
Kazus B	Tak	Wysokość kosztów, uzgodnioną przez strony i mediatora, określa umowa o mediacji.

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	**Prawnik**		**Komornik**			**Biegły**	
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	**Średnie koszty**	**Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?**	**Koszty przed wydaniem orzeczenia**	**Koszty po wydaniu orzeczenia**	**Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?**	**Koszty**
Kazus A	NIE	Koszty zmienne, w zależności od warunków umowy o świadczenie pomocy prawnej. Nie dotyczy niniejszego kazusu, bowiem zastępstwo nie jest obowiązkowe.	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że wykonaniu może podlegać wyłącznie postanowienie sądu (wydane po wydaniu wyroku), jeżeli strona przegrywająca nie wykonuje go dobrowolnie.	**Nadanie postanowieniu sądu klauzuli wykonalności – 10,3 RON (ok. 2,5 EUR)**, w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa) **Powiadomienie – minimalna opłata 20 RON (ok. 5 EUR) oraz maksymalna opłata 400 RON (ok. 100 EUR**) Opłaty pobierane przez komornika – **maksymalna opłata 2400 RON (ok. 600 EUR)**	NIE	Koszty zmienne, których wysokość ustala sąd w zależności od stopnia złożoności opinii.
Kazus B	NIE		NIE			NIE	

		Koszty zmienne, w zależności od warunków umowy o świadczenie pomocy prawnej. Nie dotyczy niniejszego kazusu, bowiem zastępstwo nie jest obowiązkowe.		Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że wykonaniu może podlegać wyłącznie postanowienie sądu (wydane po wydaniu wyroku), jeżeli strona przegrywająca nie wykonuje go dobrowolnie.	Nadanie postanowieniu sądu klauzuli wykonalności – 10,3 RON (ok. 2,5 EUR), w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa) Powiadomienie – minimalna opłata 20 RON (ok. 5 EUR) oraz maksymalna opłata 400 RON (ok. 100 EUR) Opłaty pobierane przez komornika – maksymalna opłata 2 400 RON (ok. 600 EUR)		Koszty zmienne, których wysokość ustala sąd w zależności od stopnia złożoności wymaganej opinii.

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Kazus	Zwrot kosztów poniesionych przez świadków		Gwarancja lub zabezpieczenie	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	Koszty	Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane?	Koszty
Kazus A	Tak	Zwrot obejmuje koszty podróży oraz, jeżeli świadek o to wystąpi, istnieje możliwość uzyskania rekompensaty za czas spędzony w sądzie (w zależności od źródeł dochodów – np. umowy o pracę itp.)	Ewentualne żądanie przedstawienia dowodów posiadania ubezpieczenia (potwierdzeń takich zachowanych dokumentów)	**8,3 RON (ok. 2 EUR)**, w tym 8 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)
			Jeżeli strona wniesie o przyznanie środków zabezpieczenia (konfiskata na poczet zabezpieczenia, zajęcie)	10,3 RON (ok. 2,5 EUR), w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)
Kazus B		Zwrot obejmuje koszty podróży oraz, jeżeli świadek o to wystąpi, istnieje możliwość uzyskania rekompensaty za czas spędzony w sądzie (w zależności od źródeł dochodów – np. umowy o pracę itp.)	Ewentualne żądanie przedstawienia dowodów posiadania ubezpieczenia (potwierdzeń takich zachowanych dokumentów)	8,3 RON (ok. 2 EUR), w tym 8 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)
	Tak		Jeżeli strona wniesie o przyznanie środków zabezpieczenia (konfiskata na poczet zabezpieczenia, zajęcie)	10,3 RON (ok. 2,5 EUR), w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	Pomoc prawna		
	Kiedy i pod jakimi warunkami ma zastosowanie?	Kiedy następuje całkowite pokrycie kosztów pomocy prawnej?	Warunki?
Kazus A	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Kazus B	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Kazus	Zwrot kosztów			
	Czy strona wygrywająca sprawę może otrzymać zwrot kosztów postępowania?	Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich kosztów, to zasadniczo jaką ich część?	Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?	Czy istnie w których pomocy p należy zw organizac udzielając

Kazus A	Tak	Zasadniczo zwrot obejmuje 100% kosztów	W niniejszym kazusie zwrot może obejmować całość kosztów. Zwrot może obejmować całość kosztów z wyjątkiem kosztów związanych z następującą sytuacją: kupujący, który uznaje zasadność roszczenia sprzedającego podczas pierwszej rozprawy nie jest zobowiązany do pokrycia kosztów sądowych, z wyłączeniem przypadków, gdy osoba ta otrzymała stosowne powiadomienie przed rozprawą. Jeżeli sąd częściowo uzna roszczenia obu stron, wówczas ustali zakres, w jakim od stron może zostać zasądzone pokrycie kosztów procesowych, a ponadto może również zarządzić zwrot poniesionych wydatków. Ponadto sąd ma prawo podwyższenia lub obniżenia wynagrodzenia prawnika, jeżeli uzna, że jest ono bezzasadnie niskie lub wysokie w stosunku do wartości przedmiotu sporu lub wkładu pracy prawnika.	NIE
Kazus B	Tak	Zasadniczo zwrot obejmuje 100% kosztów	W niniejszym kazusie zwrot może obejmować całość kosztów. Zwrot może obejmować całość kosztów z wyjątkiem kosztów związanych z następującą sytuacją: kupujący, który uznaje zasadność roszczenia sprzedającego podczas pierwszej rozprawy nie jest zobowiązany do pokrycia kosztów sądowych, z wyłączeniem przypadków, gdy osoba ta otrzymała stosowne powiadomienie przed rozprawą. Jeżeli sąd częściowo uzna roszczenia obu stron, wówczas ustali zakres, w jakim od stron może zostać zasądzone pokrycie kosztów procesowych, a ponadto może również zarządzić zwrot poniesionych wydatków. Ponadto sąd ma prawo podwyższenia lub obniżenia wynagrodzenia prawnika, jeżeli uzna, że jest ono bezzasadnie niskie lub wysokie w stosunku do wartości przedmiotu sporu lub wkładu pracy prawnika.	NIE

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	**Tłumaczenie pisemne**		**Tłumaczenie ustne**		**Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?**
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	**Szacunkowy koszt?**	**Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?**	**Szacunkowy koszt?**	**Charakterystyka**
Kazus A	Zasadniczo nie dotyczy niniejszego kazusu	Zasadniczo nie dotyczy niniejszego kazusu	W przypadku, gdy strona, którą ma przesłuchać sąd jest niesłysząca lub niema, bądź niepiśmienna.	**23,15 RON za godzinę (ok. 6 EUR)**	- -
Kazus B	1. W przypadku, gdy dokumenty przedłożone w sądzie (stanowiące część akt sprawy) zostały sporządzone w obcym języku. 2. Ponadto w przypadku, gdy strona kwestionuje dokładność tłumaczenia dokumentu na język rumuński, sąd może zlecić tłumaczenie tego dokumentu przez tłumacza przysięgłego.	Wysokość kosztów może być zróżnicowana w zależności od warunków umowy zawartej z tłumaczem lub, jeżeli tłumaczenie sporządza tłumacz przysięgły na żądanie sądu, należy wnieść opłatę w kwocie **33,56 RON (ok. 8 EUR) za stronę formatu A4.**	Jeżeli co najmniej jedna ze stron nie włada językiem rumuńskim. Państwo A = Rumunia	**23,15 RON za godzinę (ok. 6 EUR)**	Tak, pokrywa je państwo. -

Ostatnia aktualizacja: 03/11/2020
Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Kazus 5 – prawo handlowe – odpowiedzialność - Rumunia

W tym studium przypadku dotyczącym dziedziny prawa handlowego – odpowiedzialności, zwrócono się do państw członkowskich o dostarczenie klientom informacji na temat kosztów postępowania, na przykładzie następujących sytuacji:

Przypadek A – sytuacja krajowa: Producent urządzeń grzewczych dostarcza grzejnik instalatorowi. Instalator sprzedaje grzejnik klientowi i instaluje go w jego domu. Wkrótce potem w domu klienta wybucha pożar. Wszyscy uczestnicy transakcji (producent urządzeń grzewczych, instalator i klient końcowy) są ubezpieczeni. Powstaje spór w kwestii przyczyny pożaru. Nikt nie chce wypłacić odszkodowania klientowi.

Ten ostatni decyduje się zatem złożyć pozew, w którym domaga się pełnego odszkodowania od producenta urządzeń grzewczych, instalatora tych urządzeń oraz agencji ubezpieczeniowych.

Przypadek B – sytuacja międzynarodowa: Producent urządzeń grzewczych w państwie członkowskim B dostarcza grzejnik instalatorowi w państwie członkowskim B. Instalator sprzedaje grzejnik klientowi w państwie członkowskim C i instaluje go w jego domu. Wkrótce potem w domu klienta wybucha pożar. Wszyscy uczestnicy transakcji (producent urządzeń grzewczych, instalator i klient końcowy) są ubezpieczeni przez agencję ubezpieczeniową w swoim państwie członkowskim. Powstaje spór w kwestii przyczyny pożaru. Nikt nie chce wypłacić odszkodowania klientowi.

Ten ostatni decyduje się zatem złożyć w państwie członkowskim A pozew, w którym domaga się pełnego odszkodowania od producenta urządzeń grzewczych, instalatora tych urządzeń oraz agencji ubezpieczeniowej w państwie członkowskim A.

Koszty w Rumunii

Koszty w postępowaniu w pierwszej instancji, w postępowaniu odwoławczym oraz w razie alternatywnego rozstrzygania sporów

Kazus	Sąd pierwszej instancji		
	Wstępne opłaty sądowe	**Opłaty za protokołowanie**	**Inne opłaty**
Kazus A	Wstępne opłaty z tytułu wniesienia pozwu do sądu (w tym opłata sądowa oraz opłata skarbowa) zależą od kwoty (wartości) roszczenia, oszacowanej przez powoda. **Ich wysokość może wahać się od ok. 0,5 EUR do ponad 1 300 EUR.**	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy) **należy pokryć koszty wykonania kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.	**1. Legalizacja – poświadczenie w celu otrzymania uwierzytelnionego orzeczenia sądu – 2,15 RON (ok. 0,5 EUR)**, w tym 2 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). **2. Nadanie orzeczeniu sądu klauzuli wykonalności** – 4**, 15 RON (ok. 1 EUR)**, w tym 4 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). **3. Superlegalizacja – 1,15 RON (ok. 0,25 EUR)**, w tym 1 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) – wyłącznie w przypadku, gdy jest to dla strony niezbędne.
Kazus B	Wstępne opłaty z tytułu wniesienia pozwu do sądu (w tym opłata sądowa oraz opłata skarbowa) zależą od kwoty (wartości) roszczenia oszacowanej przez powoda. **Ich wysokość może wahać się od ok. 0,5 EUR do ponad 1 300 EUR.**	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy) należy pokryć koszty wykonania kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz).	**1. Legalizacja – poświadczenie w celu otrzymania uwierzytelnionego orzeczenia sądu – 2,15 RON (ok. 0,5 EUR)**, w tym 2 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). **2. Nadanie orzeczeniu sądu klauzuli wykonalności – 4,15 RON (ok. 1 EUR)**, w tym 4 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa). **3. Superlegalizacja – 1,15 RON (ok. 0,25 EUR)**, w tym 1 RON (opłata sądowa) oraz 0,15 RON (opłata skarbowa) – wyłącznie w przypadku, gdy jest to dla strony niezbędne.

Kazus	Postępowanie odwoławcze			Alternatywne metody rozstrzygania sporów	
	Wstępne opłaty sądowe	**Opłaty za protokołowanie**	**Inne opłaty**	**Czy istnieje taka możliwość w przypadku tego rodzaju spraw?**	**Koszty**
Kazus A	**50% kwoty wstępnych opłat** za wniesienie pozwu do sądu	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy) **należy pokryć koszty wykonania kserokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.	-	Tak	Wysokość kosztów, uzgodnioną przez strony i mediatora, określa umowa o mediacji.
Kazus B	**50% kwoty wstępnych opłat** za wniesienie pozwu do sądu	W celu otrzymania zwykłych kopii różnego rodzaju dokumentów dotyczących postępowania, sporządzonych przez wyspecjalizowany personel sądu (sekretarzy), **należy pokryć koszty wykonania fotokopii (wahające się od 0,05 EUR do 1,25 EUR za egzemplarz)**.	-	Tak	

Koszty ponoszone na rzecz prawnika, komornika i biegłego

Kazus	Prawnik		Komornik			Biegły	
	Czy zastępstwo jest obowiązkowe?	**Średnie koszty**	**Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?**	**Koszty przed wydaniem orzeczenia**	**Koszty po wydaniu orzeczenia**	**Czy korzystanie z jego pomocy jest obowiązkowe?**	**Koszt**
Kazus A	NIE	Koszty zmienne, w zależności od warunków umowy o świadczenie pomocy prawnej.	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że wykonaniu może podlegać wyłącznie	**Nadanie postanowieniu sądu klauzuli wykonalności – 10,3 RON (ok. 2,5 EUR)**, w tym 10 RON	Tak	Koszt któryc wyso sąd w

		Nie dotyczy niniejszego kazusu, bowiem zastępstwo nie jest obowiązkowe.		postanowienie sądu (wydane po wydaniu wyroku), jeżeli strona przegrywająca nie wykonuje go dobrowolnie.	(opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa) **Powiadomienie – minimalna opłata 20 RON (ok. 5 EUR) oraz maksymalna opłata 400 RON (ok. 100 EUR**) Opłaty pobierane przez komornika – **zależne od kwoty zasądzonej przez sąd tytułem wynagrodzenia**		zależ stopn złożo
Kazus B	NIE	Koszty zmienne, w zależności od warunków umowy o świadczenie pomocy prawnej. Nie dotyczy niniejszego kazusu, bowiem zastępstwo nie jest obowiązkowe.	NIE	Nie dotyczy niniejszego kazusu, jako że wykonaniu może podlegać wyłącznie postanowienie sądu (wydane po wydaniu wyroku), jeżeli strona przegrywająca nie wykonuje go dobrowolnie.	**Nadanie postanowieniu sądu klauzuli wykonalności – 10,3 RON (ok. 2,5 EUR)**, w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa) **Powiadomienie – minimalna opłata 20 RON (ok. 5 EUR) oraz maksymalna opłata 400 RON (ok. 100 EUR**) Opłaty pobierane przez komornika – **zależne od kwoty zasądzonej przez sąd tytułem wynagrodzenia**	Tak	Koszt który wyso sąd w zależ stopn złożo wyma opinii

Zwrot kosztów poniesionych przez świadków, koszty gwarancji lub zabezpieczenia i inne właściwe opłaty

Kazus	**Zwrot kosztów poniesionych przez świadków**		**Gwarancja lub zabezpieczenie**	
	Czy świadkom zwraca się poniesione przez nich koszty?	**Koszty**	**Czy istnieją, w jakich przypadkach i jak często są stosowane?**	**Koszty**
Kazus A	Tak	Zwrot obejmuje koszty podróży oraz, jeżeli świadek o to wystąpi, istnieje możliwość uzyskania rekompensaty za czas spędzony w sądzie (w zależności od źródeł dochodów – np. umowy o pracę itp.).	Ewentualne żądanie przedstawienia dowodów posiadania ubezpieczenia (potwierdzeń takich zachowanych dokumentów)	**8,3 RON (ok. 2 EUR)**, w tym 8 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)
			Jeżeli strona wniesie o przyznanie środków zabezpieczenia (konfiskata na poczet zabezpieczenia, zajęcie)	10,3 RON (ok. 2,5 EUR), w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)
Kazus A	Tak	Zwrot obejmuje koszty podróży oraz, jeżeli świadek o to wystąpi, istnieje możliwość uzyskania rekompensaty za czas spędzony w sądzie (w zależności od źródeł dochodów – np. umowy o pracę itp.).	Ewentualne żądanie przedstawienia dowodów posiadania ubezpieczenia (potwierdzeń takich zachowanych dokumentów)	**8,3 RON (ok. 2 EUR)**, w tym 8 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)
			Jeżeli strona wniesie o przyznanie środków zabezpieczenia (konfiskata na poczet zabezpieczenia, zajęcie)	10,3 RON (ok. 2,5 EUR), w tym 10 RON (opłata sądowa) oraz 0,3 RON (opłata skarbowa)

Koszty pomocy prawnej i zwrot innych kosztów

Kazus	**Pomoc prawna**		
	Kiedy i pod jakimi warunkami ma zastosowanie?	**Kiedy następuje całkowite pokrycie kosztów pomocy prawnej?**	**Warunki?**
Kazus A	Jeżeli powód jest osobą fizyczną, zob. załącznik 1		

		Jeżeli powód jest osobą fizyczną, zob. załącznik 1	Jeżeli powód jest osobą fizyczną, zob. załącznik 1
Kazus B	Jeżeli powód jest osobą fizyczną, zob. załącznik 1	Jeżeli powód jest osobą fizyczną, zob. załącznik 1	Jeżeli powód jest osobą fizyczną, zob. załącznik 1

Kazus	**Zwrot kosztów**			
	Czy strona wygrywająca sprawę może otrzymać zwrot kosztów postępowania?	**Jeżeli zwrot nie obejmuje wszystkich kosztów, to zasadniczo jaką ich część?**	**Jakie koszty nigdy nie podlegają zwrotowi?**	**Czy istnieją sytuacje, w których koszty pomocy prawnej należy zwrócić organizacji jej udzielającej?**
Kazus A	Tak	Zasadniczo zwrot obejmuje 100% kosztów	W niniejszym kazusie zwrot może obejmować całość kosztów. Zwrot może obejmować całość kosztów z wyjątkiem kosztów związanych z następującą sytuacją: pozwany, który uznaje zasadność roszczenia powoda podczas pierwszej rozprawy nie jest obowiązany do pokrycia kosztów sądowych, z wyłączeniem przypadków, gdy otrzymał stosowne powiadomienie przed rozprawą. Jeżeli sąd częściowo uzna roszczenia obu stron, wówczas ustali zakres, w jakim od stron może zostać zasądzone pokrycie kosztów procesu, a ponadto może również zarządzić zwrot poniesionych wydatków. Nadto sąd ma prawo podwyższenia lub obniżenia wynagrodzenia prawnika, jeżeli uzna, że jest ono bezzasadnie niskie lub wysokie w stosunku do wartości przedmiotu sporu lub wkładu pracy prawnika.	NIE
Kazus B	Tak	Zasadniczo zwrot obejmuje 100% kosztów	Zwrot może obejmować całość kosztów z wyjątkiem kosztów związanych z następującą sytuacją: pozwany, który uznaje zasadność roszczenia powoda podczas pierwszej rozprawy nie jest obowiązany do pokrycia kosztów sądowych, z wyłączeniem przypadków, gdy otrzymał stosowne powiadomienie przed rozprawą. Jeżeli sąd częściowo uzna roszczenia obu stron, wówczas ustali zakres, w jakim od stron może zostać zasądzone pokrycie kosztów procesu, a ponadto może również zarządzić zwrot poniesionych wydatków. Nadto sąd ma prawo podwyższenia lub obniżenia wynagrodzenia prawnika, jeżeli uzna, że jest ono bezzasadnie niskie lub wysokie w stosunku do wartości przedmiotu sporu lub wkładu pracy prawnika.	NIE

Koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego

Kazus	**Tłumaczenie pisemne**		**Tłumaczenie ustne**		**Inne koszty właściwe dla sporów transgranicznych?**
	Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?	**Szacunkowy koszt?**	**Kiedy i pod jakimi warunkami jest ono konieczne?**	**Szacunkowy koszt?**	**Charakterystyka**
Kazus A	Zasadniczo nie dotyczy niniejszego kazusu	Zasadniczo nie dotyczy niniejszego kazusu	W przypadku, gdy strona, którą ma przesłuchać sąd jest niesłysząca lub niema, bądź niepiśmienna.	**23,15 RON za godzinę (ok. 6 EUR)**	
Kazus B	1. W przypadku, gdy dokumenty przedłożone w sądzie	Wysokość kosztów może być zróżnicowana w zależności od warunków umowy zawartej z	Jeżeli co najmniej jedna ze stron nie	**23,15 RON za godzinę (ok. 6 EUR)**	Tak, pokrywa je państwo.

	(stanowiące część akt sprawy) zostały sporządzone w obcym języku. 2. Ponadto w przypadku, gdy strona kwestionuje dokładność tłumaczenia dokumentu na język rumuński, sąd może zlecić tłumaczenie tego dokumentu przez tłumacza przysięgłego.	tłumaczem lub, jeżeli tłumaczenie sporządza tłumacz przysięgły na żądanie sądu, należy wnieść opłatę w kwocie **33,56 RON (ok. 8 EUR) za stronę formatu A4.**	włada językiem rumuńskim. Państwo A = Rumunia		

Ostatnia aktualizacja: 03/11/2020
Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.